

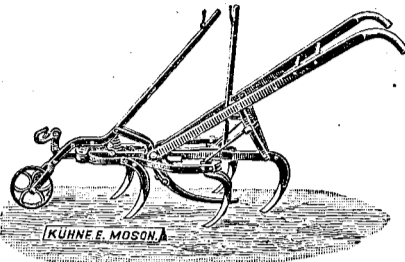
*+ szerk. :
Törlesztők*

ERDELYI GAZDA

XL. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1908. Május 10.

19. SZÁM.

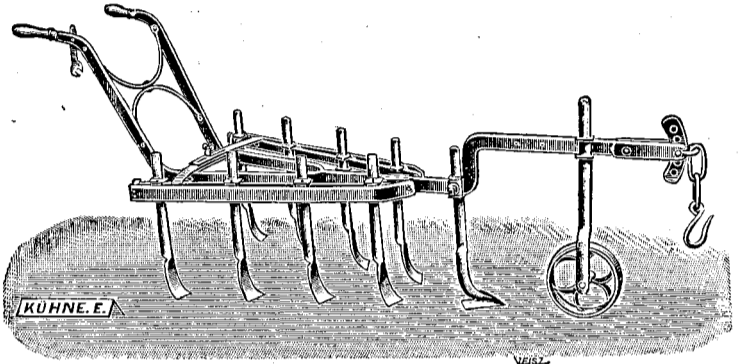
KÜHNE E.

hazánk legrégebbi
mezőgazdasági
gépgyára

MOSONBAN

elismert gondos kivitelben szállit: mindennemű egysoros kapálóeszközöket,
Columbia kultivátorokat, Herrmann-kapálókat,

Laass-pendszerű többsoros kapológépeket,
Burgonyamivelőgépeket, Szénagereblyéket,
„OSBORNE“ kévekötő- és marokrakó
•• arató- és fűkaszaló-gépeket. ••

Főraktár: 1672
Budapest, VI., Váci-körút 57/a.
Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

Jutalmazo mellekipar gazdak számára

Homokból és cze mentből mindenki szakismeret nélkül előállithat homok-
téglákat, cze ment-födécserepeket, csövéket csatornázásra, alagsövezé-
2119 seket, padlólapokat, itató vályukat stb.

Felette egyszerű gyártás kiprobált gépeinkkel és formáinkkal.

Kivánatra ingyen küldjük 82-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást
minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kivánatra állandóan is. —
Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál
Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített
telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérhá-
zaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület
vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas
összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsön-
öknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök
közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással
készséggel szolgál az

Igazgatóság.

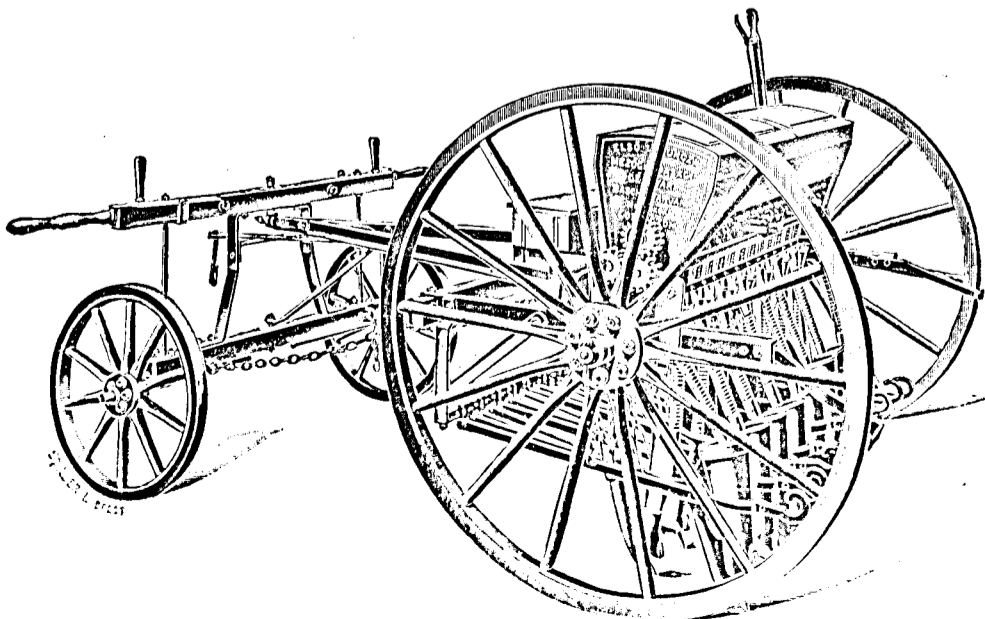
Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-es árfolyam.

A legjobb vetőgép a szab.

LOSONCZI DRILL

Magyar gyártmány.

Árajánlatokkal és árjegyzékekkel
szívesen szolgál

A magyar kir. államvasútak
gépgyárának vezérügynöksége,

BUDAPEST V., Váci-körút 32.

Kedvező alkalom! Huzás már október 5-én.

Az árfolyamok esése következtében csekély tőkebefektetéssel

1 és fél millió korona összegű fő- és melléknyereményekre játszhatik évi 3 húzában, ha vesz nálunk egy

Hazai Takarékpénztári sorsjegyet

14 havi részletfizetésnél havi . . .	9. — korona
16 „ „ „ . . .	8. — „
19 „ „ „ . . .	7. — „
23 „ „ „ . . .	6. — „
28 „ „ „ . . .	5. — „

lefizetése mellett, vagy pedig letétjegyre napi árfolyamon 20.— K foglaló ellenében tetszés

1007

Egy sorsjegyre több nyeremény is eshetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaságnál,
Kolozsvárt, Mátyás király tér 7. szám alatt.

szerinti törlesztésre. Az első részlet, vagy a foglaló lefizetése után a sorsjegyek nyereményei a vevőt illetik.

Huzások:

február 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel, június 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel, október 5-én, összesen 731.000 K nyereménnyel,

Pénzt nem veszítheti el, mert minden sorsjegy okvetlen nyer legalább 100.— K törlesztő összeget, mely esetben még egy nyereményjegy is adnak 30-40 K értékben, mely nyereményjegy az 1976. évig valamennyi húzáson játszik.

**BUZA-SZALMA
ELADÓ**

300 mázsa, à 2 kor. 50 fillér.

Olákocsárdon (Kisküküllő megye)

Vasuti állomás **Maroscsapó.**

5 kilométer távol.

Demény Dániel,
birtokos.

2165

Homlokzatok és belsőhelyiségek

meszelésére
a legjobb és a
legtökéletesebb

Kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:

LUTZ EDE és TÁRSA

Festékgyára,
BUDAPEST, Órnagy-u. 4.

2148.I.

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok szóval az összes háziállatok erősítésére, edzésére, azok egészségének épségben tartására a

**Brázay KINGSEM-FLUID
KINCSEM-SZESZ**

minden gazdaságban és állattenyésztésben

nélkülözhetetlen.

Felülmúlja a hasonló célra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készül.

Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánménesben, katonai, polgári- és versenystállókban.

Kapható: gyógytár-, drogéria- és fűszerüzletekben, vagy közvetlenül a készítő:

Brázay Kálmán cégnél Budapesten.

1 üveg ára 2.50 kor., 12 üveg ingyen csomagolás és bérmentes szállítással 24 kor.

2105

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

VASÖNTŐDE, GÉP- ÉS RÉZMŰGYÁR
Budapest, V., Csáklya-utca 3.

SPECIAL-
GÉPGYÁR:

szeszgyárak és szeszfinomítók
élesztőgyárak
keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

Átalakit meglevő gyártelepeket és szállit minden egyes gépet és készüléket külön-külön is. Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. — Nagy állami érem. — Legnagyobb kitüntetés. (2149.)

**LOKOMOBILOK, GŐZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

TKIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ARJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 K.,
1/4 ÉVRE 3 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A magyar buzatalajok kémiai vizsgálata. 253
A tojás conserválása 254
Mely növények hálálják meg legjobban a műtrágyát? II. *Gyárfás József*. 255

Irodalmi szemle:

„A marhalevél kezelés”. — A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének évkönyve 1907-ről. 256

Egyleti élet:

Meghívók. 257

Kormányintézkedések:

A répbogár irtásáról. 257

Valamely közlemények.

Dr. Hutyra Ferenc. — A hazai vetések állása. — A ditrói székelyek Darányinál. 257

Szerkesztői üzenetek. 259

Hirdetések.

A magyar buzatalajok kémiai vizsgálata*

Midőn a magyar búzák tüzetes vizsgálata eirendeltetett, a Kísérletügyi Központi Bizottság szükségesnek találta az ugyanazon talajoknak, a honnan az elemzésre szánt búzák beküldetnek, kémiai vizsgálatát is, azon okból, hogy esetleg a termés mennyisége és minősége, valamint a talaj kémiai és mechanikai alkotása között összefüggést keressen s hogy ha netalán a buzaminőség állítólagos hanyatlásának oka a talaj elerőtlenedésében, kimerülésében volna található, az összefüggést megállapítsa s az orvoslásról gondoskodjék és tanácsot adjon.

Mindenik vidékről ugy az altalaj, mint a feltalaj beküldettek s ezek vizsgálatának eredményéről a következőkben vagyok bátor beszámolni.

A talaj vegyi vizsgálatának tekintetében nagyon eltérő nézetekkel találkozunk az irodalomban; vannak, kik oly messze mennek, hogy a talaj vegyi vizsgálata alapján a talaj termőképességére és növényi tápanyagkészletére is következtetést mernek vonni, nem gondolva arra, hogy két talaj ugyanazon kémiai összetétel mellett; a talaj hajlása, fekvése, vízrajzi viszonyai szerint, különböző éghajlat és az időjárási viszonyok között nagyon különböző termékenységet mutathat. Mások az ellenkező hibába esvén, a talajelemzésnek minden jogosultságát tagadják azon feltevésben, mit nem is tagad senki, hogy a talajoldatok készítésénél használatba vett savak a talajnak olyan vegyületeit is fölbontják és oldatba hozzák, melyeket a növénygyökerek felvenni és így táplálékul felhasználni képtelenek; noha sok ezer talajelemzés azt bizonyítja, hogy a talajanalízis igen sok esetben felettébb hasznos szolgálatot tesz a talaj értékének megbírálásánál. Leghelyesebben úgy járunk el, ha sem az egyik végletbe nem esünk, sem a másik végletbe nem csatlakozunk; de azt mondjuk, hogy a talajelemzés, ha nem is abszolút biztossággal, de igen sok esetben tájékoztatja a gazdát talajának minőségéről s arról, hogy műtrágyákkal dolgozván, minő trágyafélére fektesse a fősúlyt.

Az 1896. évi millenáris kiállításra dr. Maercker Miksa hírneves hallei tanár vizsgálta a magyar búzákon kívül az azt termő magyar talajokat is, melynek eredménye „A malomipar az ezredéves országos kiállításon, irta Burchard Bélaváry Konrád” című munkában vannak összefoglalva, melynek gondolatmene-

* Mutatvány Dr. Kosutány Tamás „A magyar búza és a magyar liszt” című most megjelent könyvéből. A munka a „Molnárak Lapja” kiadása, ára 10 korona.

téhez már csak azért is csatlakozom, mert a talajelemzésnél a Maercker által is használt eljárási módot követtem s így fejtegetéseim a Maerckerével összehasonlíthatók és egybevetethetők lesznek.

Maercker szerint alapvető fontosságu a buzatalajoknál a humusztartalom.

Jó buzatalajban ugyanis 5% nál kevesebb humusz ne legyen és minél magasabb bizonyos határig a humusztartalom, annál kedvezőbb lesz az a buza kifejlődésére. A humusz szállítja ugyanis a buza kifejlődésére a szükséges nitrogénvegyületeket, vagyis csak a humusztartalmu talajban sikerdus, tehát értékes buza. A talaj humusztartalmát szabad szemmel is megítélhetjük, mert minél több a talajban a humusz, annál sötétebb, feketébb színű az. A fentebbi állítást megerősíti a magyar népdal is, melynek idevonatkozó egyik mondása így hangzik: „Fekete földben terem a jó buza”. Egy szóval a humuszgazdag talaj ha egyébként a minősége nem kedvezőtlen, feltétlenül a legjobb buzatalajnak mondható. Az általunk megvizsgált 51 buzatalajban minimumban 2.923, maximumban 12.921% humuszt találtunk a feltalajban; az altalaj humusztartalma pedig 1.28%-tól 12.03%-ig ingadozott s átlagban a feltalajnál 6.847%, az altalajnál pedig 5.91%-ot tett s így nagy átlagban elegendőt, mindazonáltal ajánlanám, hogy azon gazdák, kiknek talaja a 4% humusznál kevesebbet tartalmazott, a humuszképző istállótrágyának alkalmazására nagyobb súlyt fektessenek, miáltal talajuk termőképességén kívül buzájuk minőségét is fokozni fogják.

A humusztartalom megoszlása a következő.

	Feltalaj	Altalaj
4%-nál kevesebb mérsékelt humusztartalom	6 = 12.5%	8 = 17.7%
4-5% közt	4 = 8.3	6 = 13.3
5-6 „ „ jó humusztalaj	7 = 16.7	11 = 20.4
6-7 „ „	10 = 20.8	6 = 13.3
7-8 „ „	6 = 13.3	5 = 11.1
8-9 „ „ igen jó humusztalaj	10 = 20.8	4 = 8.9
9-10% közt	2 = 4	4 = 8.9
10%-on felül kitünő humusztartalom	1 = 2	1 = 2

Az alábbi összeállítás szerint a beküldött talajok 17.7%-ában kevesebb a humusz a kellőnél, 37%-ban pedig szintén biztosra vehető, hogy terméseiket fokozni fogják, ha a trágyázásnál a talaj humusztartalmának növelésére az eddiginél nagyobb gondot fordítanak, mi annál inkább kívánatos, mert a buzatalajok tulnyomóan agyagosak s így nehezen felmelegedők lévén, a humusztartalom növelése által azokat könnyebben felmelegedővé és könnyebben művelhetővé tesszük.

A buzatermelés szempontjából igen fontos továbbá a talaj nitrogéntartalma, melyre nézve a tapasztalati tény az, hogy jó buza-

== Jobb és ==
megbízhatóbb
== magvakat ==

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

33 év óta

Mauthner
Ödön

cs. és királyi udv. szállító
magkereskedésében

BUDAPESTEN

VII., Rottenbiller-u. 33. sz.

IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kapható.

Árjegyzék kívánatra ingyen és
bérmentve. 1002

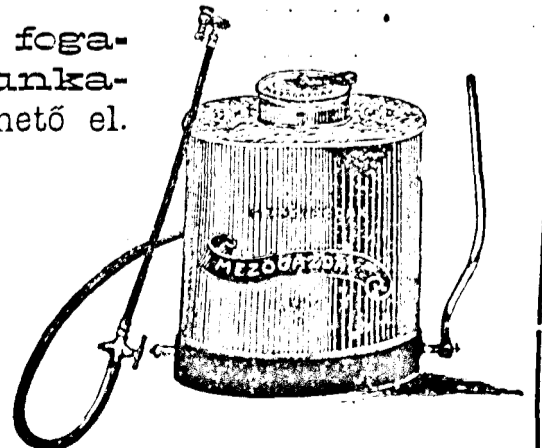
Ajánljuk nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett magyar fogatos szőlőpermetezőinket, melyekkel nagy munkaerő és permetező anyag megtakarítás érhető el.

Most megjelent tavaszi, szőlőművelési árjegyzékünket az összes szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kívánatra bérmentve megküldjük.

00 Mezőgazdák A jegyű permetező 40 korona. 00

00 „ „ B „ „ 34 „ 00

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE — BUDAPEST V. —
Alkotmány-utca 31.

talajban legalább is 0.15% nitrogéntartalom legyen. Az általunk vizsgált feltalajokban a nitrogéntartalom a 0.109%-tól 0.506%-ig ingadozott s átlagban 0.2195%-ot tett ki. Az altalajok nitrogéntartalma 0.249% és a 0.061 százalék között mozgott s átlagban 0.142%-ot tett. Figyelemreméltó, hogy a legnagyobb humusztartalmu altalaj a legnagyobb nitrogéntartalmat s a legkisebb humusztartalmu talaj a legkisebb nitrogéntartalmat mutatta, bizonyoságúal a humusztartalom és a nitrogéntartalom közti, bár nem kivétel nélkül tapasztalható összefüggésnek. Nitrogéntartalom:

	Feltalaj	Altalaj
0.15%-nál kevesebb, kevés nitrogéntartalom	6 = 12.5%	28 = 62.2%
0.15-0.20% közt, jó nitrogéntartalom	14 = 29.1%	8 = 17.7 "
0.20-0.25% közt dús nitrogéntartalom	16 = 31.2%	9 = 20 "
0.25%-on felül dús nitrogéntartalom	12 = 2.26%	— — "

Azon gazdák, akiknek földjei a 0.2% alatt levő nitrogéntartalmat mutatnak s ilyenek az alábbi összeállítás szerint a vizsgált talajok 41.6%-a, jól teszik, ha az istállótrágyát bővebben alkalmazzák, kivéve azon eseteket, midőn a kevés nitrogéntartalom mellett 5%-nál magasabb humusztartalom mutatkozik, a midőn a chilisalétrom, ammonsulfát vagy más egyoldalú nitrogéntrágya egyedül is kedvező eredményt szolgálhat.

Ezek szerint tehát feltűnően sok azon talajok száma, melyeknek nitrogéntartalma kevesebb a kellőnél. A kevés humusz és kevés nitrogéntartalom legtöbbször összesnek s így a humusztartalom fokozásával a talaj nitrogéntartalma is emelhető, mi azért mondható kiváló fontosságúnak, mert a siker is nitrogéntartalmu vegyület lévén, ha mi a talajt kellő időben a megfelelő nitrogéntartalmu trágyával ellátjuk, ezáltal nemcsak a termés mennyiségét fogjuk emelni, hanem annak minőségét is fokozni fogjuk. Ezt bizonyítja azon összeállítás, mely szerint az uradalmi földeken termett buza az eddigi általános felfogással ellentétben nemcsak nagyobb terméseket adott, de acélosabb és sikérdusabb buzát szolgáltatott.

A legnagyobb nyomattal ajánljuk ez okból gazdáinknak, hogy a humusz és a nitrogén pótlására, a saját jól felfogott érdekében, az eddiginél jóval nagyobb súlyt fektessenek.

A jó buzatalajból továbbá megköveteljük, hogy abban a foszforsavtartalom a 0.10-0.15% nál kevesebb ne legyen. A mi a feltalajainkban a foszforsav mennyisége 0.415 és 0.2918 között mozgott s átlag 0.138%-ot tett. Az altalajoknak foszforsavtartalma pedig a 0.0223% és 0.2867% között ingadoz s átlag 0.115-öt tett ki. A táblázatok áttekintésénél kiderül, hogy az egyoldalú foszforsavtrágyázás révén a terméseket jelentékeny mértékben fokozni lehet, mint azt a műtrágyáknak évről-évre nagyobb mértékben való alkalmazása elég ékesszólással bizonyítja.

A vizsgált talajok foszforsavtartalma a következőképpen csoportosítható:

	Feltalaj	Altalaj
10%-on alul mérsékelt foszforsavtartalom	9 = 18.7%	15 = 33.3%
0.10-0.15% közt jó foszforsavtartalom	24 = 50 "	26 = 58 "
0.15-0.20% közt jó foszforsavtartalom	10 = 28 "	4 = 4.4 "
0.20-0.25% közt dús foszforsavtartalom	3 = 6.8%	2 = 8.3 "
0.25-0.30% közt dús foszforsavtartalom	2 = 0.4%	— — "

Foszforsavtartalom tekintetében a feltalajok 18.7%-a mutat a kívánatosnál kevesebb foszforsavtartalmat, 78%-nak foszforsavtartalma még olyan, amely az egyoldalú foszforsavtrágyát meghalálja. Igaz ugyan, hogy az istállótrágyában foszforsavat is viszünk a talajra, de a minden 4-6 évben alkalmazandó istállótrágyának aránylag csekély foszforsavtartalma semmiképpen nem lesz elegendő a buzanövénynek ez irányban mutatkozó magas igényeit kielégíteni, minélfogva a szuperfoszfátok és Thomas-salak alkalmazása nagyon sürgősen ajánlható.

A jó buzatalaj továbbá Maercker szerint legalább 0.25% kálit tartalmazzon s mi a feltalajban 0.4412% és 0.0777%, az altalajban 0.4151% és 0.0651% mennyiségben találtunk kálit s az átlagos kálitartalom pedig a feltalajban 0.247%, az altalajban 0.215%, miből kiderül, hogy igen sok 52.1% talajunk van, mely a fentemlített követelményeknek meg nem felel és hol a kálitrágyázásnak föltétlenül jövedelmezőnek kell lennie. Sajnos, hogy tapasztalásaink szerint a magyar gazda a kálitrágyát sokkal kisebb mértékben használja, mint az kívánatos volna. Kálitartalom:

	Feltalaj	Altalaj
0.25%-on alul	25 = 52.1%	33 = 73%
0.25%-on felül	23 = 47.9%	12 = 25 "

A mésztartalomra vonatkozólag nem értek egyet Maerckerrel, ki azt mondja, hogy a talajban legalább 0.25% mésztartalom legyen, mi mellett azonban legnagyobb mértékben kívánatos, hogy a mész ennél nagyobb mennyiségben legyen található. Vannak többen, így Schlösing, továbbá Grandeau, kik a jó talaj normális mésztartalmát 5%-ban állapították meg. Az én megfigyeléseim is azt mutatják, hogy mindazon esetekben, a midőn a talaj mésztartalma az 1%-ot meg nem haladta, célszerű meszezés vagy márgázással a talaj termőképességét nem kis mértékben fokozhatjuk, ezt kívánám szabályul felállítani, különösen a buzatalajoknál, melyeknél a meszezés nemcsak a növény tápanyagszükségletét van hivatva pótolni, de a rendszerint agyagos, tehát nehezebben megművelhető buzatalajokat lazábbá, könnyebben művelhetővé s ezenkívül a humusznak felbonthatása folytán az abban rejlő nitrogént szabaddá és a buzanövény által felvehetővé teszi. Az általunk vizsgált feltalajok legkisebb mésztartalma 0.34%, a legnagyobb pedig 12.48%, átlag 2.95% s 15, tehát 31% tartalmazott kevesebbet 1% méznél. Az altalajok minimális mésztartalma 0.37%, legnagyobb mésztartalma pedig 14.08% volt, átlag 5.22%; több esetben a feltalaj csekély mésztartalmát az altalaj nagyobb mésztartalmával, tehát a talaj megfelelő mélyítésével javítani lehet, mint pl. a 20-as számú talajban, melynek feltalaja csak 0.58, altalaja pedig 11.07% meszet tartalmaz; más esetekben a talajnak megfelelő meszezését vagy márgázását csak melegen ajánlani lehet.

Az altalajok egyáltalában jóval kevesebb humuszt, kevesebb nitrogént, kevesebb foszforsavat, kevesebb kálit, de közel kétszerannyi meszet tartalmaznak, mint a feltalajok, a miből az következik, hogy a talaj egyszerű mélyítése által a talaj tápanyagkészletét csak annyival szaporítjuk, amennyiben a gyökerek mélyebbre hatolván, jobban szétágaznak s így tápanyagszükségletüket nagyobb területről szerezhetik be; a talaj mélyítése tehát csak az esetben fog reális haszonnal járni, ha egyidejűleg nagyobb mennyiségű istállótrágyáról gondoskodunk, a mennyiben ennek beszerzése üzemi okokból nem volna lehetséges, a műtrágyaféléket nagyobb mértékben alkalmazzuk,

mely esetben termékeink nemcsak mennyiségileg, de minőségileg is jelentékenyen emelkedni fognak.

Az altalajvizsgálatok egyszersmind arra tanítanak, hogy gyakran a talaj mélyítése által a feltalajnak mészsükségletét minden nagyobb befektetés nélkül előnyösen emelhetjük.

Mésztartalom:

	Feltalaj	Altalaj
1%-on alul	15 = 31.2%	12 = 26.7%
5 " felül	7 = 14.6%	33 = 73 "

Ezek alapján sajnálattal vagyunk kénytelenek elismerni, hogy magyar buzatalajaink jelentékeny része növényi táplálék dolgában nem felel meg a tudomány világ által elismert, Maercker által felállított követelményeknek s így nyilvánvaló, hogy a megfelelő trágyák alkalmazása által a buzaterméseket nem kis mértékben fokozni lehetne, sőt valószínű az is, hogy a megfelelő trágyák alkalmazása révén a buza minőségét, tehát sikértartalmát is emelhetnők. Feltehető ugyanis, mert azt sokszoros növényi fiziológiai kísérletek több esetben kétségtelenül bizonyítják, hogy a buzanövény nem képezhet elég szemet, ha gyökereinek elegendő mennyiségű foszforsav és káliumvegyületek nem állanak rendelkezésére, mert hiszen a buzaszem hamvának mintegy 4/5 része foszforsavas kálból áll. Továbbá a siker nitrogéntartalma anyag, ha az időjárás befolyására a magyar buza sikértartalma magasabb is a nyugati országok buzáénál, világos, hogy a talaj nitrogéntartalmának fokozása által nemcsak a buzának hozamát, hanem annak sikértartalmát is többé-kevésbé fokozhatjuk.

A tojás conserválása.

II.

A mint a 3-ik számú kísérletnél látható volt, a tojások kevésbé száradtak be (átlagos napi súlyvesztés 0.0470 gm.) a jégsekereyben, mintha a kamarában szabadon álltak volna. Ennek az a magyarázata, hogy a jégsekereyben az átlagos hőmérséklet alacsonyabb, a levegő relatív nedvessége magasabb (100°) volt s így a párolgás a minimumra süllyedt alá. A direkt nedvesség nem előnyös amit bizonyít az a kísérlet, ahol egy lapos üvegbe jégsekereybe helyezett 24 drb tojás, mivel pár csöpp zsir esett a tojásokra, mind elromlott. Ha elég levegő volt, a tojások jégsekereyben húzamos ideig elállottak. Példának okáért 8 drb tojás a hegyes végére felállítva jégsekereyben 1903 március közepétől 1904 október elejéig volt. Ezek közül csak egy romlott meg, a többiek süteménybe felhasználhatók voltak.

A tojások lehűtésével Észak-Amerikában csináltak nagy arányú kísérleteket, igen jó eredménnyel s már 1902-ben az Egyesült Államokban körülbelül 100 millió lehűtött tojást raktároztak el.*

A lehűtött tojások elraktározásánál, hogy az eredmény megfelelő legyen a következőket kell szem előtt tartani.

A hűtőhelyiség hőmérséklete 0°-+1° között ingadozhat, de nem szabad lesülyedni -1°-ra. A helyiség légjárható, szellős legyen

* Deutsche Landw. Presse 1902. 29. Handelsbeilage 54.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.
 Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.
 Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.
 Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof
 utóda
 fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára
 Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.
 Telefon-szám 567. Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszzerűen készítve, olcsó árban található.
 Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.
 Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

s a légnedvesség ne legyen alacsony. A csomagoló anyag fagyapót s a ládák úgy helyezendők egymásra, hogy a levegő mindenikhez hozzáférjen. A ládák falán minden oldalán megfelelő rések legyenek, hogy így a tojások közzé is bejuthasson a levegő. Mivel a tojás hamar felveszi a szagos anyagok illatát és ízét, nem szabad egy helyre raktározni *vad, dal, hallal és sajttal*.

Németországban 1904 ben körülbelül 100 millió tojást raktároztak el lehűtve s ma már több e célra épült hűtőház van.

4-ik kísérlet. Ennél a kísérletnél a tojásokat a „berlini vásár és hűtőcsarnok” hűtőhelyiségébe rakták el.

45 drb 2—9 napos tojást, miután mindeniket külön megmérték, tojásládába, szalma rekeszekbe rakták úgy, hogy egymással ne érintkezzenek. Ezt a tojásládát június 26-án a berlini vásár- és hűtőcsarnok hűtő helyiségébe egy nagy jékszekrénybe helyezték. Először november 25-én, tehát 5 hónap múlva, vizsgálták meg s a tojásoknak jó színük és szaguk volt. Megfőzve az ize olyan volt, mint a három hetes tojásnak. Január 8-án ismét megvizsgáltak 8 tojást, amelyek közül egyiknek a fehére sárgás színű volt, de a tojások jól elállottak. Február 2. és március 10-én az eredmény ugyanez s csak egy tojásban látszott borsószemnyi sötét folt, de ez sem volt úgy megromolva, hogy élvezhetetlen lett volna. Március 26-án a még benn levő tojásokat is megvizsgálták. A tojások vesztettek ugyan egy kicsit az izükből, nem olyanok voltak, mint a frissek, de főzve élvezhetők s tésztaiba is jók.

A kísérlet átlagos eredménye az, hogy a tojások a hűtőhelyiségekben 9 hónapi állás után még nem romlottak meg s emberi táplálékul még alkalmasak voltak.

A tojások átlagos napi súlyvesztése 0.0369 gram, tehát az eddig elsorolt kísérletek között a legkisebb.

A fenti kísérlet mutatja, hogy alkalmas helyen ahol a hőmérséklet 0°-tól +1° között ingadozik, de -1°-ra nem száll alá a tojások huzamos ideig eltarthatók anélkül, hogy megromlanának. Mivel az ilyen helyiségek levegő nedvessége aránylag nagy, a beszáradás folytán be álló súlyvesztés igen csekély.

5-ik kísérlet: Ennél a kísérletnél a tojásokat az előbbihez hasonló módon csomagolva egy olyan hűtőhelyiségbe tették amelyik vaj és más hasonló dolgok eltartására szolgált. A helyiség hőmérséklete +1°-tól +5°-ig ingadozott s egy óráig sem volt állandó. A levegő nedvessége alacsonyabb s a légvonat erősebb volt s így a tojások a beszáradás folytán súlyukból sokkal többet veszítettek.

Öt hónap múlva (december 12-én) megvizsgálták a tojásokat, amelyeknek megfőzve kellemetlen olajos mellékízük volt. Ezt a hűtőhelyiség új izoláló anyagától vették fel. Ez

mutatja, hogy a tojás eltartására szolgáló helyiségekben nem szabad szagos anyagoknak lenni. Január 14 és február 13-ikán a tojások jól elállottak ugyan, de súlyukból még többet veszítettek.

Az egész kísérlet 269 napig tartott, mely idő alatt a napi átlagos súlyvesztés 0.0726 volt. Ha az előbbi 4 ik számú kísérletet nézzük, a súlyvesztés ahoz viszonyítva csaknem megkétszereződött. A tojások ize sem volt teljesen jó s eltekintve az említett kellemetlen mellékkörülménytől (az izoláló anyagból felvett olaj szag és íz) a kísérlet eredménye kielégítőbb a 4-ik számúnál, mint itt.

Az elsorolt 5 kísérletnél a tojások mindig száraz állapotban, minden impregnáló anyag nélkül voltak eltelve s az átlagos eredmény a következőkben összegezhető:

A tojások hosszú ideig eltarthatók mindenféle praeparálás nélkül olyan helyiségekben, amelyeknek a hőmérséklete nem süllyed 0° alá de nem is emelkedik +1°-on felül.

A levegőnek nem szabad száraznak lenni s a helyiség jól szellőztethető legyen. Nem szabad ugyanezen helyiségben erősebb illatú anyagokat (sajt, vad stb.) tartani, mert ezeknek a szagát sőt az ízét is felveszi tojás. A tojástartó ládákat úgy kell egymásra helyezni, hogy a levegő járhatson közöttük.

Mely növények hálálják meg legjobban a műtrágyát?

II.

Árpa. Az árpa a legelhetetlenebb kalászos, mert gyökérzete nem nagyon képes a talajban foglalt nyers táplálékot áthasonlítani, hanem könnyen oldódó táplálékra van szüksége. Mégis az árpa csak akkor hálálja meg a műtrágyát, ha az a talajban nagyon finoman eloszródott, szóval a fosforsav-és káli-trágyát jóval a vetés előtt, tehát már ősszel sőt még az elővetemény alá kell adni. Utóbbi esetben körülbelül 200 kg. superfoszfát adandó kat. holdanként, míg közvetlenül az árpa alá adva, elegendő lesz körülbelül 150 kg. Mivel az árpa gyökérzetének oldó képessége csekély, másrészt a talajban való jobb eloszlás végett inkább célre vezető, az árpánál Thomassalak helyett superfoszfátot használni.

A sok árpánál a nitrogéntrágyázással nagyon ovatosnak kell lenni, mert a nagyon sok nitrogén az árpa minőségét rontja, mert fehérje tartalmát, azaz üvegeességét fokozza. Olyan talajon, mely nitrogénben akár természetből fogva, akár 1—2 évvel előbb adott istállótrágyázás következtében eléggé gazdag, nem kell nitrogén műtrágyát adni. De ha silányabb talajon erre szükség volna, chilisalétromot adjunk sörárpa alá és pedig kat. holdanként legfeljebb 40—60 kg.-ot, közvetlen vetés előtt vagy után elszórva.

A mi a káli-trágyát illeti, a kalászosok

között az árpa kivétel annyiban, hogy nem csak könnyebb talajokon hanem nem ritkán vályog és agyagtalajokon is nem egyszer meghálálja a superfoszfáttal egyszerre adott káli-trágyát, amint azt hazánkra nézve is az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás ez irányú kísérletei kimutatták. De mivel a káli nem mindig hat, kötöttebb talajokon csak kísérletképen lehet ajánlani azt, hogy árpa alá kat. holdként a superfoszfáttal egyidőben a 40%-os káli-trágyából 40—75 kg. kiprobáltassék.

Zab. A zab nagyon élelmes növény és nagyon alkalmas arra, hogy a talaj utolsó csep zsirját kivegye. A zab eme tulajdonságát ki is használják a gazdák annyiban, hogy a vetés forgóba a zabot a trágyától legtávolabbra állítják be. Az igaz, hogy a közönséges hazai zab nagyon igénytelen és kedvezőtlen viszonyok között nagyobb élelmesége miatt lefőzi a bőven termő kitenyészett külföldi fajtákat de igaz az is, hogy gyengébb termőképessége miatt a kedvező helyzetet és a neki nyújtott trágyát kevésbé bírja kiaknázni mint a bőven termő nyugati zab fajták. Ott tehát, ahol a zabot közel tehetik a trágyához, sőt trágyába vetik, vagy ahol a műtrágyából a zabra is telik, ott a gazdák bővebben termő nyugati zabokat szokták termelni, mert csak ezek képesek a trágyát kellő terméstartalommal meghálálni.

Ha az ilyen bőtermő zab alá műtrágyát adnak, a gazdák kat. holdanként körülbelül 150 kg. superfoszfátot vagy 200 kg. Thomassalakot szoktak még az ősszel kiszórni, rendszerint azonban a gazdák inkább az elővetemény alá szoktak bővebben adni a műtrágyából, úgy hogy abból a zabnak is jusson. Káli-trágya zab alá csak könnyebb és tözegezes talajokon jöhet figyelembe és pedig ugyanannyi és ugyanakkor kiszórva, mint azt az árpára nézve elmondottuk. A nitrogén-trágyát jobban bírja a zab, mint az árpa, de a nitrogén műtrágya alkalmazása csakis humusban felette szegény talajokon jöhet figyelembe akkor ha a zabot ily talajon nagyon messze tesszük az istállótrágyától. Ekkor annyi kénsavas ammoniákat vagy chilisalétromot adhatunk alá, mint a buza alá szokásos.

Tengeri. A tengeri nagyon meghálálja az istállótrágyát, de amint azt az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás kísérletei kimutatták, a tengeri sokkal kevésbé reagál a műtrágyára, mint a kalászosok. Előfordult nem egy helyen az, hogy a tengeri alá bőven adott superfoszfát semmit sem hatott, ámbár ugyanabban a gazdaságban a buzánál, cukorrépánál stb. a termést nagyon fokozta, jeléül annak, hogy nem a talaj nitrogén- vagy káli-szegénységében kell a superfoszfát hatástalanságának okát keresni a tengerinél, hanem abban, hogy a tengeri nem

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszerte 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

hálálja meg rendszerint a műtrágyákban a talajba vitt foszforsavat. Ugyanez áll a nitrogén és kálitrágyákra is. Ebből azonban nem az következik, hogy a tengeri alá soha sem adjunk műtrágyát, mert voltak esetek, hogy a tengeri kat. holdanként adott 150—200 kg. szuperfoszfátot, humusban szegény talajon és az istállótrágyától messze eső talajon az azonkívül még adott 60—80 kg. kénsavasammóniát, homokon pedig még 50—75 kg. 4%-os kálitrágyát is meghálált. Szóval érdemes a tengeri alá is kipróbálni a műtrágyákat, annál inkább, minnél kevésbé kedvezők a talaj viszonyok és a talajtrágya állapota a tengerire.

Burgonya. A burgonya egyike azon növényeknek, melyek a műtrágyát nagyon meghálálják; még akkor is, ha friss trágyába kerül, még közép kötött és kötött talajokon is 150—200 kg szuperfoszfátot kat. holdanként meg szokott hálálni, mely trágyamennyiség, vagy az őszi szántásra, vagy kora tavasszal hintendő el. A burgonya a nitrogén trágyát nagyon meghálálja, a miért is nitrogénben szegény, vagy régebben trágyázott talajon a foszforsavon kívül kat. holdanként az ültetés előtt 65—100 kg kénsavas ammóniát vagy 75—120 kg chilisalétromot szoktak elszórásra ajánlani. Homokon vagy tőzeget talajon a burgonyának még 50—80 kg 40%-os kálitrágya is adandó kat. holdanként. A burgonyagyökérzetének oldóképessége csekély és azért a foszforsavtrágyák közül a Thomassalak (kat. holdanként 200—300 kg) használata burgonya alá csak homokon vagy tőzeget talajon ajánlható, de hogy a burgonya sok helyen oly keveset terem, annak oka nemcsak a kellő táplálék hiánya, hanem a termelt burgonyaféleségek silánysága, elfajzottsága is. Keveset termő, elfajzott burgonya nem hálálhatja meg kellően a trágyázást; az utóbbihoz szükséges, hogy a burgonya bőtermő és jó fajtájú legyen. A korai burgonyaféleségek rövid tenyészidejük miatt szintén keveset teremnek és hogy a korai burgonyáknál megtaláljuk számításunk, a fenti műtrágyamennyiségeknek, de különösen a nitrogéntrágyáknak, csak a felét vagy kétharmadát adjuk alájuk, mert a fenti nagy műtrágyamennyiségeket rendszerint nem bírják kibasználni.

Cukorrépa. Az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás a cukorrépa műtrágyázásával nagyon behatóan foglalkozott és gazdag kísérleti anyagának eredménye az, hogy a kat. holdanként adott 150—200 kg szuperfoszfát összettel vagy igen korán tavasszal el-

szórva, a cukorrépánál igen gyakran egymagában ad már jövedelmet, míg a chilisalétrom hazai viszonyaink közt csak kivételesen növeli a cukorrépatermést annyira, hogy alkalmazása jövedelmező lenne. Istállótrágyától messzebbre kerülő cukorrépánál meg lehet kísérteni kat. holdanként 60—100 kg chilisalétromot adni és pedig vagy közvetlen a vetés előtt adva az egész mennyiséget vagy csak az egyik felét és a másik felét kikelés után, de leghelyesebb gondoskodni arról, hogy a cukorrépának szükséges nitrogént a cukorrépa istállótrágyázás, pillangósok termelése stb. következtében külön nitrogénműtrágyázás nélkül is megtalálja a talajban és a chilisalétromból 25—30 kg.-ot kat. holdanként csak akkor alkalmazzunk kivételesen akár a vetőgép előtt kiszórva, akár kikelés után sortrágyának, ha vagy a kikelést, vagy a legkörülményesebb első fejlődést siettetni akarjuk.

Takarmányrépa. A takarmányrépa egyike a legkalászosabb növényeknek a műtrágya iránt, amely még középkötött és kötött talajokon is mind a három tápláló anyagnak, tehát a kálinak pótlását is meghálálni szokta. Takarmányrépa alá szuperfoszfátból kat. holdanként 150—200, a 40%-os kálitrágyából 50—75 és a nitrogénműtrágyából — ha nem adunk a répa alá istállótrágyát vagy fekáliákat 40—60 kg.-ot szokás alkalmazni.

Repece. Az összes kulturnövények közül a nitrogéntrágyát tán a legjobban a repece hálálja meg, de azért a gyakorlati gazdák mégis inkább szenes trágyákban szokták a repcének a szükséges nitrogént megadni, mint műtrágyában. A repece ugyanis bizonytalan növény és azért a drága nitrogénműtrágya alkalmazása a repcénél rizikoval jár. Másrészt nitrogénben szegény talajon nem igen termelnek repcét, de ha mégis, akkor kat. holdanként 80—120, sőt a viszonyok szerint még annál több is adható chilisalétromból vagy kénsavas ammóniából és pedig ez adag $\frac{1}{3}$ -ada összettel a vetés előtt, $\frac{2}{3}$ -ada pedig kítavaszodáskor.

A repece a szuperfoszfát alkalmazását (150—200 kg.-ot kat. holdanként) is nagyon megszokta hálálni. Szuperfoszfátot annál bátrabban adhatunk repece alá, mert ha a repece ki is pusztul, a szuperfoszfát nem vész el a talajból, hanem az utónövény élvezi.

Gyárfás József.

IRODALMI SZEMLE.

„A marhalevél kezelése”. Utmutató a marhalevél kezelők számára. Irta: Varga Sán-

dor járási m. kir. állatorvos, Igal. Második bővített kiadás. Ára: 4 kor.

Állatkereskedelmünk valamint állategészségügyi rendészetünk egyik legfontosabb részét képezi a szabályszerű marhalevél kezelés. Ettől azonban mi még távol vagyunk, miután a legtöbb helyen olyanok kezében van nálunk a marhalevél kezelés, akiknek sem alkalma, sem módja nincs az idevonatkozó törvények és időközi rendeletek tanulmányozására. Ha pedig az ember nem tanul, hát bizony nem is tud.

Fel kell azonban tételeznünk, hogy a marhalevél kezelők örömet hozzá láttak volna ismereteik gyarapításához, de hián zott az a mű, melyben a törvényre és a legújabb rendeletekre támaszkodva csoportosítva lettek volna a szabályok és együtt találta volna az összes tudnivalókat.

Ennek a követelménynek óhajtott eleget tenni a szerző már első műve megírásakor és ezt valóban el is érte. Már akkor feltűnt a felvett adatok helyes beosztása és világos értelmezése által, mely mindenre főkelleke az olyan szakmunkáknak, melyek a nagy közönségnek vannak szánva. Törvényeket, vámszerződési szabályokat és miniszteri rendeleteket csak úgy szárazon leközölni célt tévesztett fáradozás lett volna, ha ezek alapján a gyakorlati kivitel módozataira azonnal ott nem állnának a gyakorlati példák és szabályosan kitöltött blanketták.

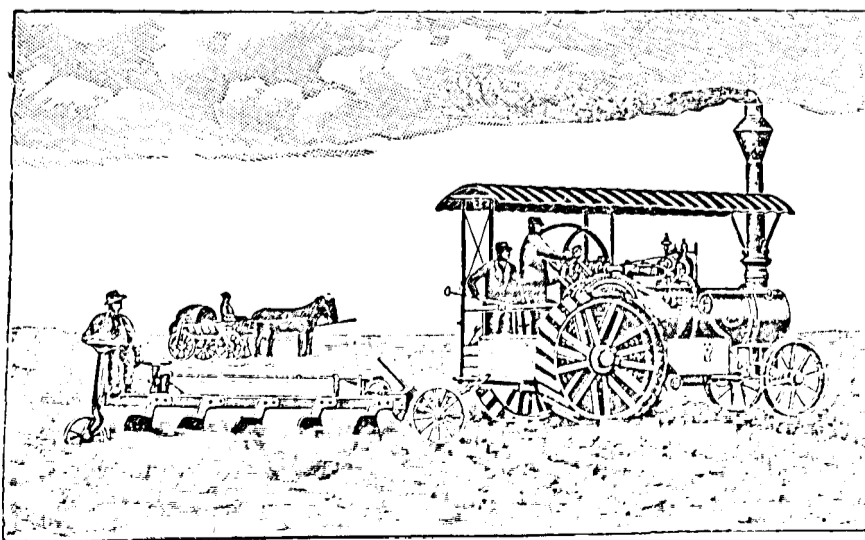
Ilyen módon tárgyalja szerző a marhalevél kezelésre vonatkozó összes szabályokat az Ausztriával kötött új vámszerződésből folyó változtatásokkal együtt, végül pedig felüli törzskönyvelési szabályokat és a törzskönyvelési gyakorlati keresztülvitelét.

Ezekhez képest a mű nyolc fejezetre oszlik és pedig az első fejezetben tárgyalja a marhalevélkezelőkre vonatkozó intézkedéseket. Közli a megbízatás, az eskü, a helyettesítés és a felmentés eseteire vonatkozó rendeleteket.

A második fejezetben a marhalevélre vonatkozó általános intézkedésekkel foglalkozik, mint a amilyen a megrendelés, folyó számmal való ellátás, elhelyezés, felhasználás és ennek különböző feltételei, valamint a kiállításnál követendő szabályok stb. stb.

A harmadik fejezetben a belföldi forgalomban elszállítandó állatok marhaleveleinek kiállításáról van szó, melyet kiegészítenek a negyedik fejezetben felsorolt s hivatalból felmentendő állati betegségek fellépésekor életbe léptetendő forgalmi korlátozásokról mondotak, úgy, hogy a mű idevonatkozó részének átnézése után mindenkor tájékozódhatik a községi marhalevélkezelő, hogy mikor állíthat ki a belföldi forgalomba kerülő állatokra marhaleveleket.

Az ötödik fejezetben a külföldi forgalomra vonatkozó szabályok vannak felvéve, külön-külön az egyes országokra vonatkozó adatokkal. Így pl. Ausztriára, Németbirodalomra, Olaszországra, Svájcra, Horvátszlavonországra, Szerbiára, Romániára, Bosznia és

UJI Egygéprendszerű gőzszántás UJI (egy ölet fogó 7 vasu ekével).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból (Erdélyből is) kívánatra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

1953

Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.

Hercegovinára és egyéb külföldi államokra. Ez a fejezet tartalmánál és külkereskedelemlügyre való jótékony befolyásánál fogva is becses része a műnek. De főképpen becses a felelősség mellett működő marhalevel kezelőkre, akik az itt közölt szabályok és gyakorlati példák áttekintése mellett, a különben elég bonyolódott kérdésben, minden viszonylatra nézve igen könnyen találnak alapos tájékozódást.

A VI. VII. és VIII. ik fejezetekben a törzskönyvelésre vonatkozó törvények, rendeletek és szabályok közlése mellett szintén gyakorlatias utmutatások szolgálnak magyarázatal.

A műben tehát a felölt és állategészségügyi valamint állatkereskedelmi szempontokból igen fontos tárgyak, teljesen megvilágítva állanak, a közölt gyakorlati példák helyesek és minden viszonylatra kiterjednek.

Ezekre való tekintettel mi igen kívánatosnak tartanánk, ha a közigazgatási hatóságok minden rendelkezésre álló eszközzel oda hatnának, hogy ez a mű minden körjegyző, illetőleg minden marhalevelkezelő asztalán ott legyen. Ezzel a hatóságok nagy szolgálatot tennének úgy belföldi, mint külföldi állatforgalmunk ügyének és sok károsodástól, sok kellemetlenségtől mentenék meg úgy a gazdákat, míg a kereskedőket.

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének évkönyve 1907-ről. Szerkesztette *Jeszenszky* Pál egyesületi igazgató. Most jelent meg a gazdatisztek országos egyesületének évkönyve, a mely a tavalyi működés beszámolója. A jelentésből érdekes képét kapjuk azoknak az eszméknek, törekvéseknek, a melyek a magyar gazdatiszti osztályt ezidő szerint mozgatják. Gazdatiszteink közvéleménye előtt most legfontosabb kérdés a nyugdíj megoldása. Az egyesület igyekszik a gazdatiszteknek nyugdíjbiztosítását a kebelében létesített nyugdíjintézet útján lehetővé tenni. Ennek az intézetnek a vagyona már 650.000 korona. Beszámol azután a jelentés arról, hogy az egyesület taglétszáma 1120 és hogy az egyesület vagyona pár száz korona híján meghaladja a 100.000 koronát. Az egyesület internátust akar létesíteni Budapesten gazdatisztek fiai számára, a kik főiskolai tanulmányaikat a fővárosban végzik és kamatmentes államsegítségért fordult a földmívelésügyi miniszterhez. Beszámol azután a jelentés a tagok segítéséről, a mely egyik elsőrangú feladata. Erre a célra az egyesület ezideig több miut 40.000 koronát áldozott. Az egyesület költségvetését a közgyűlés 12 000 korona bevétellel és kiadással irányozta elő.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ igazgatóválasztmánya május hó 9-én (szombaton) délután 1/2 órakor Kolozsvárt, az E. G. E. Attila-utcai székházának üléstermében, gyűlést tart, melyre az ig. választmány tagjait tisztelettel meghívja

Az elnökség.

Tárgyak:

1. Mult évi ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Az „Erdélyi Gazdaszövetség“ szervezeti szabályainak megállapítása.
3. Jelentés a szeszkontingens értekezleten való képviseltetéséről.
4. Jelentés az erdélyi intelligens gazdaközönség részére tartott előadásokról.
5. Egyéb elnöki intézkedésekről.
6. Társegyletek megkeresései.
7. Ülés napjáiig beérkező tárgyak.
8. Esetleges indítványok.

Meghívó.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ kolozsvármegyei szakosztályának intéző-bizottsága Kolozsvárt 1908. évi május hó 13-án (szerdán) délután 1/2 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart, melyre az intéző-bizottság tagjait tisztelettel meghívja

Az elnökség.

Tárgysorozat:

1. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
- Ministeri leiratok:*
2. Földmívelésügyi miniszter megküldi a „Vadőr“ című kiadványát.
3. Ugyanaz megküldi az állami fedezett állomások és ménék kimutatását.

Alispáni átiratok:

4. Közli a földmívelési miniszter rendeletét a cserebogarak irtásáról.
5. Jelentést kér a szakosztálynak 1907 évi működéséről.

Beadványok:

6. Jegenye község képviselő testületének jegyzőkönyvi kérése: vétetnék fel a község a megyei legelőrendezési akcióba.
7. A nagyalmási gazdakör szakosztályi tagul jelentkezik.
8. A kolozsvári m. kir. kerületi állattenyésztési felügyelő az 1908 évi járási állatdijazási tervét kéri. Ezzel kapcsolatban a moci járási főszolgabíróság javaslata a községi apaállatok díjazásáról.
9. Kolozsborsa értelmisége gazdasági könyvek küldését kéri a helybeli olvasókör részére.

Jelentések:

10. Előadó jelentést tesz a télen rendezett háziipari tanfolyamok és gazdasági előadások eredményeiről.
11. Jelentés az 1906-ik évben tartott gyümölcskertek bírálatából szóló díjazásokról.
12. A „Kalotaszegi lap“ felhívása a járási szőlőművelés sikerességéről.
13. Jelentés. A szakosztálynak ideai szőlő telepítési segélyeiről. Szőlőoltvány adományozásról.
14. Indítványok. A kolozsmegyei községi apaállatok kötelező biztosításáról.

Az erdélyrészi gazdatiszti egylet közgyűlése május 28. án (áldozó csütörtökön) d. e. 11 órakor fog megtartani *Dicsőszentmártonban*, a vármegyeház gyűléstermében. A közgyűlés különböző ünnepekkel és tanulmányi kirándulásokkal lesz összekapcsolva. A közgyűlés meghívóját és programját jövő számunkban közöljük.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A répbogár irtásáról. A m. kir. rovar-tani állomás jelentése és a magyar cukorgyárosok egyesületének felterjesztése szerint az ugynevezett répbogár válfajai az utóbbi években mind jobban elszaporodván, a cukorrépban oly nagy pusztítást okoztak, hogy ennek folytán az ország némely vidékén a különben jövedelmező termeléssel felhagytak.

Ezen nagy mérvben szaporodó bogár pusztításai és károsításainak lehető megakadályozása végett a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894 évi XII t.-c. 58 §-ában adott felhatalmazásnál fogva egyidejűleg a törvényhatóságokhoz intézett körrendelettel az ugynevezett répa barkót (lisztes répbogár, *Cleonus punctiventris* Germ.) valamint a „hamvas vincellérbogarat“ (*Otiorrhynchus ligustici* Linné) azon káros állatok és rovarok közé soroztam, melyeknek irtása az idézett t.-c. szerint kötelező.

Miért is elrendeltem, hogy minden birtokos répa földjén az említett bogarakat márciustól június hó közepéig irtani tartozik.

Felkérem a t. egyesületet, hogy az első sorban a gazdák érdekében álló irtásnak végzését a saját hatáskörében is előmozdítani s esetleges javaslatait előm terjeszteni sziveskedjék. Budapest, 1908. április hó 28-án
A miniszter helyett: *Mezőssy* államtitkár.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Dr. Hutyra Ferenc** udvari tanácsos állatorvosi főiskolai rektor tiszteletére husz évet meghaladó tanári működése alatt az állatorvosi tudomány és szakoktatás, valamint az állatorvosi kar érdekében kifejtett eredményes működésének elismerésül f. évi május hó 10-én a magyar állatorvosi kar ünnepélyt rendez, melynek során az ünnepeltnek ez alkalomra megfestett arcképét is leleplezi.

Dr. Hutyra kiváló érdemeit és a hazai mezőgazdasági szakirodalom terén kifejtett hasznos szolgálatait a magyar gazda közönség is jól ismeri és bizonyára szívesen csatlakozik a magyar állatorvosi kör elismerésével kapcsolatos jó kívánságok kifejezéséhez. Mi a magunk részéről őszintén és örömmel csatlakozunk a magyar állatorvosok vezérének és az állatorvosi tudomány buzgó fejlesztőjének ünnepléséhez, kívánván, hogy a magyar mezőgazdasági kultúrának, a magyar állattenyésztésnek és állategészségügynek még sokáig lehessen tevékeny munkása és fejlesztője

— **A hazai vetések állása.** A földmívelési miniszter most tette közzé a vetések állásáról a gazdasági tudósítóktól április hó utolsó napjáig beérkezett jelentések alapján összeállított hivatalos jelentést.

Az adatokból felsoroljuk ezeket:

Őszi buza: A Duna balpartján különbözően áll, néhol jól, néhol közepesen és helyenkint silányan. Jó idő és enyhe eső azonban sokat javíthatna még rajta, mert még elég sok helyen bokrosodni jóformán csak most kezd. A tavaszi buza kielégítően áll. Egyes helyeken a gazosodás terjed. A Duna jobbpartján a jól megerősödve telet vetések szépen állanak, a kevésbé erőteljesek, főleg a későiek, a melyek még csak nem is bokrosodtak el, gyengék, mert a hűvös és szeles időjárás megakasztotta fejlődésüket. A Duna—Tisza közén, bár meglehetősen jól indult, a buza a két hét óta tartó hűvös, szeles időjárás következtében nem bír megfelelőleg lábra kapni: nagyjából csak közepes, mert többnyire sovány és ritka. Férgék több helyen felléptek és kárt okoznak. Jó időjárásra nagy szükség volna. A Tisza jobbpartján a koraiak nagyobb részben még kielégítőek, bár az utóbb lefolyt két hét időjárása egyáltalában nem volt alkalmas a vetések előmozdítására. A későiek nagyobb része nem kielégítő, sőt néhol határozottan gyenge, jó időjárás azonban még sokat pótolhat. A Tisza balpartján szintén különbözően áll. A hűvös és szeles időjárás megviselte, itt-ott gyengén fejlődött, a mellett, hogy túl alacsony és gazos is lett. A késői a korainál is gyengébb és sárgászöröses színű. Némely helyütt a korai szépen bokrosodott és csak az enyhe időt kívánja. A Tisza-Maros szögén a hűvös és szeles áprilisi időjárás miatt a fejlődés nem volt megfelelő, sok a ritkán maradt, nem bokrosodott és gazos vetés. A Királyhágón tuli vármegyékben általában kielégítőek.

Őszi rozs: A Duna balpartján nagyjából kielégítő. A Duna jobbpartján a hűvös, szeles idő miatt nem bokrosodott eléggé jól. A Duna—Tisza közén éppen úgy, mint a buza, a rozs sem fejlődhetett rendesen. A Tisza jobbpartján a koraiak általában jól, sőt néhol kitűnően állanak. A Tisza balpartján általában eléggé jól telett. A Tisza—Maros szögén általában kielégítően bokrosodott. A Királyhágón tuli vármegyékben a késői vetéseknek a folytonos hűvös és szeles idő legjobban ártott, foltos és ritka vetés néhol látható.

Zab. A Duna balpartján jó fejlődésre számíthatni. A Duna jobbpartján, bár jobb időt

— A magyar cognacipar veszedelme. A madridi iparjogvédelmi egyezményt a francia kormány úgy értelmezi, hogy „Cognac” név alatt csak az a borpárlat szerepelhet, mely Cognac város környékén, illetve a Charante völgyében készült. Minthogy új kiegészítő törvényünk szerint Magyarország önállóan hozzájárulhat nemzetközi egyezményekhez, a magyar cognacgyárak a Gyáriparosok Országos Szövetsége útján azzal a kéréssel fordultak a kormányhoz, hogy Magyarország a párisi nemzetközi iparjogvédelmi unióhoz hozzájárulván, az első madridi konvenczióhoz csakis abban az esetben csatlakozzék, ha a cognacgyártás tekintetében a francia kormány álláspontja reánk ki nem terjesztetik.

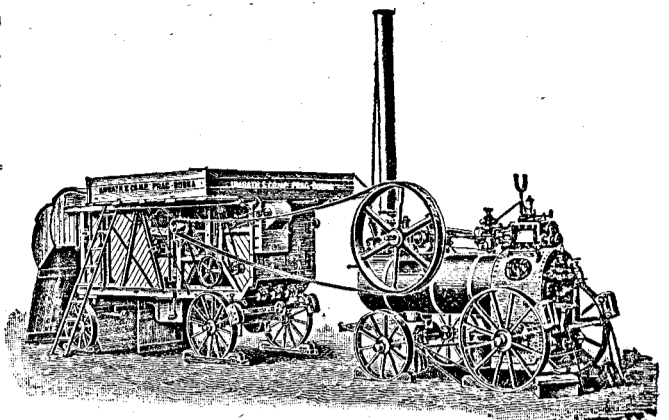
— Tenyészállatdíjazás. Az Aradvármegeyi Gazdasági Egyesület június 14 én Glogovac községben tenyészló és szarvasmarhadija-

zást rendez, mely alkalommal a lovagnál 1200 korona, a szarvasmarháknál pedig 1500 korona díj kerül a kisgazdák között kiosztásra, míg a nagytenyésztőket, kik a díjazáson résztvesznek, oklevelekkel tüntetik ki.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— a — n. — s — ó. Írói tiszteletdíjat kezdőknek és olyan íróknak, akiknek kéziratát nyomdába adás előtt egészen át kell írunk — nem fizetünk.

„Több rom. katolikus” aláírással beküldött memorandumot nem közöljük. Nem pedig először azért, mert nem értünk egyet a benne foglaltakkal, lévén nekünk régi hitünk, hogy egy erkölcsi testület (ahol rendszeren sok a gazda nem igen kezelhet jövedelmezőleg egy latifundiumot. Nem közöljük másodszor azért, mert ebbe a dologba beleavatkozni nem óhajtunk

A mi különlegességeink:

Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre.

ROSTÁK

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra.

Kerekeken 12 HP.-ig Fekvők 200 HP.-ig. 1801. V.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcéplőkészletek 12 HP.-ig — Ipari mozgonyok 200 HP.-ig.

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETRE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona

záloglevél kölcsönök nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2%-os záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyi rész ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfi adnak véleményt. 1001

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-nek

Kolozs és több szomszédos megye területére kizárólagosan jogosított képviselőtében a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szerzek

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönök, konvertálok más intézeti terheket és egyuttal rendbe- szedem az elhanyagolt birtok- és teherállapotokat.

Kiváló biztosságu tőkebefektetésül ajánlom ez intézetnek a tőzsdén is jegyzett adó és egyéb levonásmentes óvadékképes és különösen katonai házassági óvadéku alkalmas 50 év alatti

4 és 4 1/2 százalékos zálogleveleit. Ezek kaphatók és a szelvények költségmentesen kifizettettek: az intézetnél Nagyszebenben és helyben a Kolozsvári Kereskedelmi Banknál. Mindennemű felvilágosítást díjmentesen és készséggel megad:

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség GOMBOS BENŐ Kolozsvár, Malom-utca 16. szám.

A legelőnyösebb módon közvetít mindennemű ingatlan adásvételeket, bérleteket és bármiféle kereskedelmi ügyleteket. 2162

TENGERI ültetése NÉGYZETBEN

„SENIOR”

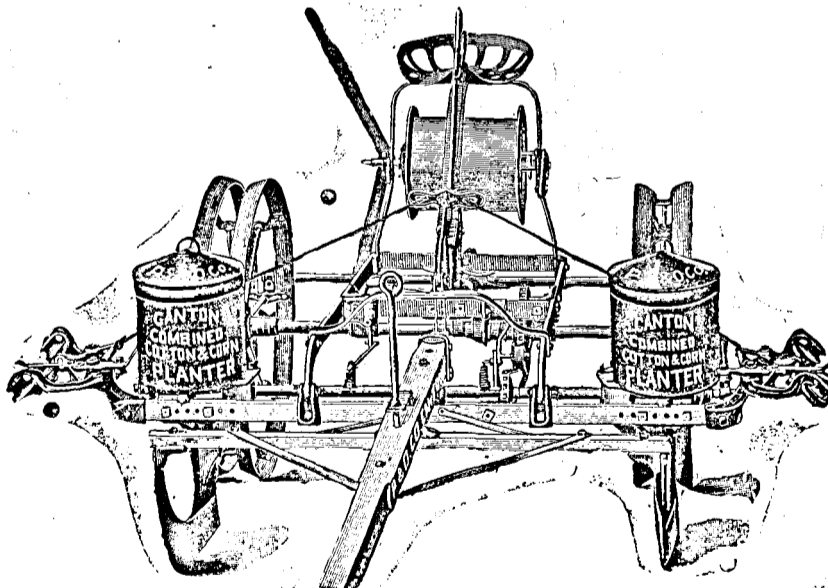
automatikusan

24—28—32

angol hüvelykben négyzetben ültet, kívánság szerint 2—4 szemet fészkenként.

„SENIOR”

megkivánt mélységben egyformán ültet, minden fészket betakar, minden fészeksort két oldalt meghegyszerel.

„SENIOR”

munkaképessége sorköz és tábla-hossz szerint napi 7—10 m. hold egy pár könnyű lóval és egy kocsissal.

„SENIOR”

magyar gazdaságokban 1907 évben kb. 200 példányban kitűnő eredménnyel dolgozott.

Referenciák:

Főhercegi uradalom, Főherceglak
M. kir. gazd. akadémia, Debreczen
Ungar Lajos urad., Ó-moravicza
Deutsch Sándor gazd., Valkány
báró Podmaniczky Endre urad., Kelebia
báró Hammerstein R. urad., Pusztasári
Gyulai Gaál Rezső, Mozsor
Gergely Károly gazd., Gyomrő
stb., stb.

„Senior” tengeri-ültetőgép

autom. négyzet-ültetőkészülékkel

M^c CORMICK Harvesting Machine Comp.
Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

Budapest, V. Alkotmány-u. 12. szám.

Referenciák:

gróf Eltz-féle uradalom, Vukovár
gróf Teleki Arvéd urad., Drassó
báró Kemény József urad., Marosnémeti
gróf Andrássy Sándor urad., Szigetvár
Csókai uradalom, Csóka
Piukovits József urad., Csantavér
Deutsch Adof gazd., Nagybozdány
stb., stb.

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle gőzeke garniturájával Erdélyben tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kivánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak illetve évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

**Báró Kemény József, Maros-Németi, u. p. Déva, vagy
Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
Budapest, IV. Molnár-utca 11.** 1934

A peronoszpóra leghatékonyabb ellenszere a
Dr. ASCHENBRANDT féle

BORDÓI POR

amint azt úgy a külföldi mint kilencz éves hazai tapasztalatok igazolják. **Nem perzsel! Jól tapad! A feoskendőket nem rontja! A burgonyavész ellen használt szerek közt is a leghatásosabb!**

A **lisztharmat** legbiztosabb gyógy- és övszere a **Dr. ASCHENBRANDT-féle**

RÉZKÉNPOR

mely a szőlőt egyúttal az **antraknózis** ellen is megvédi.

A porok árai Budapesten:

50 kg.-os zsákban kg.-kint bordói por 72 fill.
10 és 5 kg.-os zsákban

kg.-kint bordói por 76 fill.

2 kg.-os zsákban kg.-kint bordói por 77 fill.

50 kg.-os zsákban kg.-kint rézkénpor 45 fill.
10 és 5 kg.-os zsákban

kg.-kint rézkénpor 49 fill.

2 kg.-os zsákban kg.-kint rézkénpor 50 fill.

Gyártás korlátolt! Tessék a szükségletet **mielőbb megrendelni.** A porok szállítása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzeteket, használati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

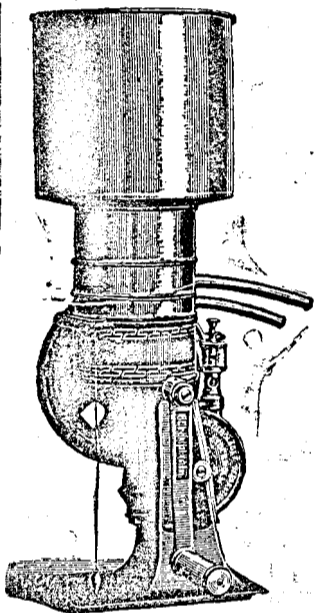
Budapest, V. ker., Alkotmány-u. 31. sz.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető:
Singer Elfrim urnál **Kolozs**; Juhász Mihály urnál **Torda**; Dirnsdorfer Simon urnál **Torda**; Kovátsik József urnál **Bánffy-Hunyad**; Ifj. Gierig Vilmos urnál **Magyar-Igen.** 2163

Alfa Separator r. t., tejgazdasági gépgyár

Budapesten, VI. Lomb-u. 11.

**1908. évi mintájú
Alfa Separator**

a legújabb és legtökéletesebb fölöző-gép. Kérjen prospektust.

Gyárunk előállítja az összes tejgazdasági gépeket és eszközöket, berendez teljes tejelepeket. Mindig friss oltóanyag! 1018

Több mint 700 első díj!

Árjegyzék, költségvetés díjtalan.

Eladó

két db két éves sárga-tarka, fedező-képes

simenthali

b i k a

Ára: 450, illetve 500 kor. dbkint.

Megtekintethők:

Lázár Miklós-nál Magyarbogatán, u. p. Dés. Szolnok-Dob.-m. 2168

Haszonbérbe adó

Kolozsmegye **Egeres** községben fekvő 464 hold szántó, rét és legelőből álló

birtok

uri lakkal, megfelelő gazdasági épületekkel, kerttel és gyümölcsösselel együtt

1909 április 24-től kezdve.

Értekezhetni

Macskási Pál

tulajdonossal Kolozsvárt, Rózsa-utca 4. sz. első emelet, reggel 8-10-ig. 2158 Ügynökök kizárva.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 63,

által a legújabb gépek mellett ajánlatmal.

Locomobil és gőzcseplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, löhere-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálo- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecsavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes acél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermek vannak:

Kolozsvár, Miskolc,

Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,

Felsősetáter. Főtér 9.

1729 **Sárospatak,**

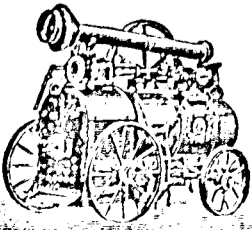
Kossuth Lajos-u. 70.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

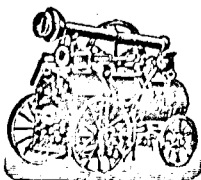
BUDAPEST, KÜLSŐ VÁCI-UT 80.

2152

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA GÉPEINEK ELADÁSA. MINDENMŰ GAZDASÁGI GÉPEK.

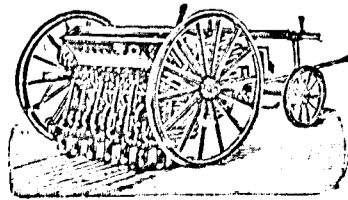
Csereüzletek k ötteinek.

Jól javított cseplőüzletek.

Géplavások elfogadtatnak.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő és gépgyár r.-t. Budapesten.

MOTOROK benzin-, spiritus-, gáz-, szivógáz- és kohógázüzemre minden nagyságban 3000 ló-erőig. Üzemeltetés 1 1/2-2 1/2 fillér lóerőnként és óránként. EMELEODARUK kézi-, gőz-, petroleum- vagy elektromos hajtásra. Közveti hengerlőgépek. Gőzekék. Gőzmotoros személyszállító vasúti kocsik kis- és nagyvasútak számára. Mindenféle vasúti kocsik személy- és teherszállításra. Vasúti felszerelések. Kéregöntési kerek (Griffin rendszere). Hengerszék malmok számára kéregöntési hengerekkel. Mindenféle malomgépek. Egész malomok berendezése és felszerelése. Brikettsajtók szén-, fűrészpör s effélék brikettelésére. TURBINÁK minden egyes esetben a helyi szükségletnek megfelelően szerkesztve, tehát az elérhető legnagyobb hatásfok biztosításával. Speciális gépek a papír és cellulózgyártásához. Transzmissziók. Füstemésztő készülékek. Gyári berendezések.

Árjegyzékekkel és költségvetésekkel szívesen szolgálunk.

GANZ-féle VILAMOSÁGI R.-T., Budapesten, II. ker., Lövház-utca.

Budapest-Budapestvidéki üzlet, IV. Koronaherceg-utca 5.

Elektromos világító- és erőátviteli berendezések egyen- és váltakozó áramra. Kolibri ivilámpák reklám-célokra. Elektromos üzemek berendezése uradalmakban. Meglévő berendezések átalakítása. Elektromos üzemű szivattyúk, tejjgazdasági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezői vasutak, szántó-, cséplő-, aprító- és takarmányozó berendezések. Elektromos kis és nagy vasutak. Bányavasutak.

— Árjegyzékkel és költségvetéssel szívesen szolgálunk. — 2079

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

M. kir. szabadalm. osztályosorsjegyek föelárusító helye.

A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat,

járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket

elad és vásárol.

Előleget ad értékpapírokra,

folyószámlán és előre meghatározott időre.

Díjmentesen bevált szelvényeket

és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket,

hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt

tűz- és betörésmentes pánccszekrényeket. (Safe Deposits.)

2055 Üzleti órák:

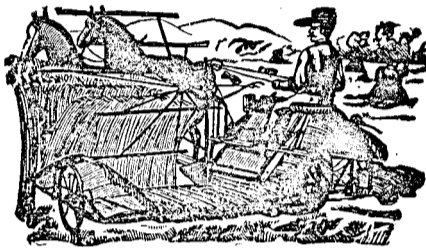
d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig

„NOXON“

KANADA-KASZÁLÓ-GÉPEKET

elsőrendű gyártmányt

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

Kévekötokeket, Aratógépeket,

Fűkaszálókat, melyek kifogástalanul dolgoznak

szállítanak : 2135

Mayfarth Ph. és Tsa, Bécs

M. m. Frankfurt, Berlin, Páris.

Eladó vetőgépek,

2132

(Alkalmi eladás!)

11, 13 és 15 sorosak

egészen ujan,

a legjobb gyárból eladók

magas engedménnyel!

Megtekinthetők: Kolozsvárt, Attila-utca 8. sz. a.

Bővebbet: lapunk kiadóhivatalában.

Klinger Henrik

Gyártelepek: Első magyar vitorlaváson, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson, Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.

Raktár: **Budapest, V., Szabadság-tér II.**

Ajánlja készítményeit, u. m. lisztes, korpa- és gabona

Zsákokat

lenből, kenderből és juttából varrással, vagy varrás nélkül. Továbbá

vizmentes ponyvákat

gépekre és kazlakra, nyers szeker- és ropce-ponyvákat, nyers és ruggyantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök. 2112

Szivattyúk és Mérlegek

2080

különleges gyár

Garvenswerke,

Wien, II., Handelsquai No. 130.

Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.

Kwizda-féle Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára. — Ára egy üvegnek 2 kor. 80 fill.

Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istállókban, nagy a polgári mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy hasznát előtt és izombénóság ellen. A lovak trainingben igen nagy munkabírára képesíti. — Kwizda-féle Restitutionsfluid szövőtjegy, címke és gőngyölés törv. védve.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, Budapest, VI., Király-utca 12. és Andrassy-ut 26. sz.

Kwizda-féle Korneuburgi marha-táppor.

Értékű szar lovak, szarvasmarhák és juhok táplálására. 50 év óta a legjobb táplálékban használatban álló állomány. (Ez az emésztő-nél, a tej javítására s a tejsav-tartalom növelésére.) 1 doboz ára 1.40 K., 5 doboz 7.00 fill.

Kwizda's

- Blister**
grauer, scharfe Einreibung,
1 Tiegel K 2.—
- Hufkitt**
künstliches Hufhorn, Stange
K 1.60.
- Hufsalbe**
zur Behütung vor spröden und
brüchigen Hufen, 1 Buchse à 400
Gramm K 2.50.
- Abführpillen**
für Pferde (Physik), 1 Block-
dose K 1.—
- Kolikpillen**
für Pferde u. Heusch, 1 Buchse
K 2.20, 1 Karton K 1.20.
- Wurmpillen**
für Pferde, 1 Blockdose K 3.10,
1 Karton K 1.20.

KWIZDA-féle sertéspor.

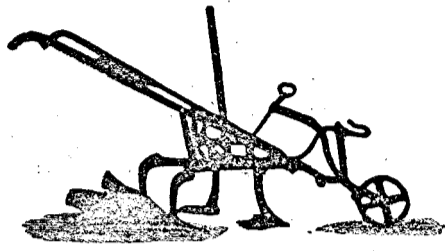
Egészségi por a hizlalis előmozdítására.
Kis doboz Kor. 1.20, Nagy doboz Kor. 2.40.

KWIZDA-féle baromfi-por

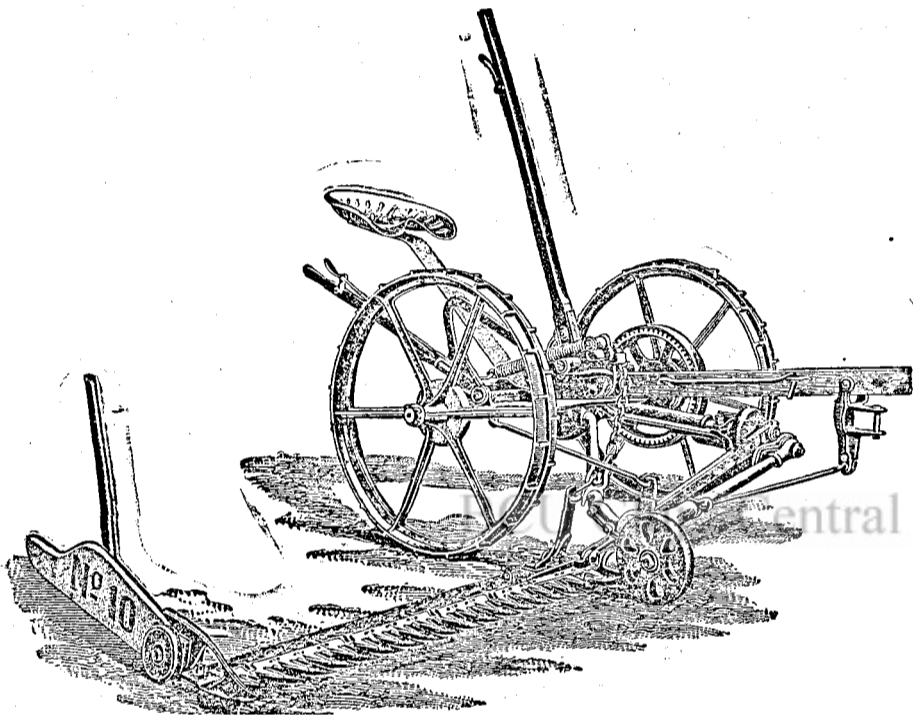
diastetikus szer a táplálékhoz való hozzáadására. Lelők, tyúkok, gyöngytyúkok, pulykák stb. részére.
Egy doboz ára K. 1.—

Legujabb LIMBEK-féle vas lókapáló állitható karral.

Tengeri, burgonya, répa és szőlőkapáló és töltögető-gép
5 és 3 kapával, ugyszintén készitek Tengeriszár-té-
pöt, kézi és járgány, vagy gőzhajtásra.

Limbek Rezső
gazdasági gépgyár
NAGY-SZEBEN.

A világhírű és hazánkban is
legjobbnek elismert

eredeti Johnston-féle

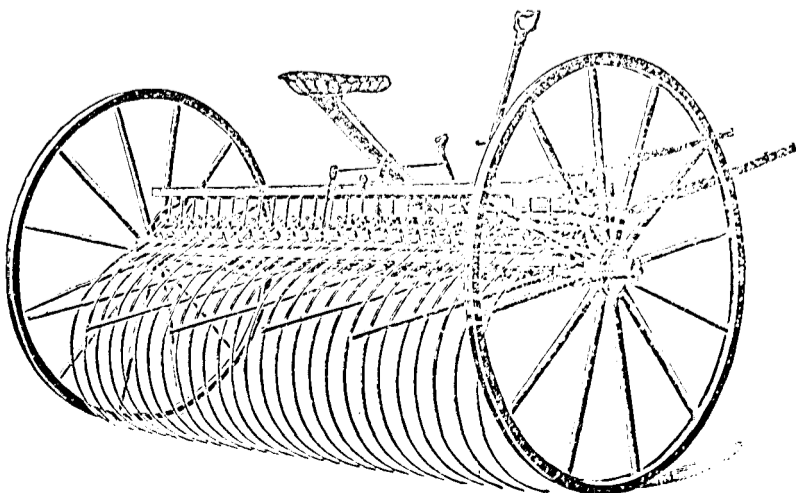
fűkaszálók,
teljesen aczél gereblyék,
szénaforgatók,
marokkrakc aratógépek,
kévekötő aratógépekről

részletes leírást és árajánlatot készséggel küld:

a „Johnston“ amerikai aratógép-gyár
magyarországi vezérképviselte:

Bächer Rudolf, Melichar Ferencz

Budapest, VI. Nagymező-u. 68.

Mindennemű ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **FISCHER-féle**
zsák és ponyvagárban Budapest, Nádor-utca 31-33. sz. szerez-
hetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült
vizhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltarthatnak 10-12 évig. A 25
év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagár az ország legjelen-
tékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója. Pontos, szolid
kiszolgálás. Ponyvakölcsönző intézet. 2022

Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulá- sával	1,970.840.— K.
Fartalékok	764.760.16 „
Összesen:	2,735.104.16 „
1901. évi fölösleg	90.849.— K.
1902. „	59.782.26 „
1903. „	109.331.73 „
1904. „	72.438.73 „
1905. „	61.730.60 „
1906. „	39.243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kapta.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartálékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és félvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Egy nagyobb gazdaságba

kerestetik

30—40 év közötti

gazdatiszt,

a ki a gazdaság minden ágá-
ban jártas, azt önállóan
vezetni képes, józan
életű, erélyes, meg-
bizható. Czim a

kiadóhivatalban megtudható.

2167

Haszonbérbe

adandó

Kolozsmegyében fekvő

613 hold terjedelmű

birtok

1908. évi október, vagy
november hó elsejétől.

Bővebbet a kiadóban.

2166

Áprilisi vetésre:
Prairie királyné tengeri

100 kg. 16 kor.

Májusi vetésre:

Putyi tengeri

koránérő, 100 kg. 18 kor.

Székely tengeri

legkorábbi, 100 kg. 20 kor.

Magyar kincs burgonya

100 kg. 7 kor.

1000 „ 60 „

5000 „ 250 „

10000 „ 450 „

Amerikai dió-, szil-, kóris

sorfák

100 drb. 70 kor.

Pekingi kacsatojás

tucatja 6 kor.

Fehér és fekete

Orpington-tojás

tucatja 12 kor.

Olasz emdeni libatojás

tucatja 24 kor.

Bronzpulykatojás

tucatja 12 kor.

Magyar üszők

1—2 éves élőkilonként 80 f.

Magyar üszők

2—4 éves élőkilonként 70 f.

Magyar igás ökrök

darabja 5½ q. 500 kor.

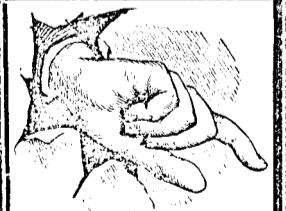
Magyar bikák

darabja 600—1600 kor.

2053
Gr. Teleki Árvéd

uradalmában

posta, távirtda, vasut: Koncza.

A czimre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia különle-
gességek (óvszerek)
csakis F. Berguerand
fils leghires ebb párisi
gyárostól legelőnyö-
sebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest, VII. kerület.

Erzsébet-körut 50. sz.

Részletes képes ár-
jegyzék ingyen és
bérmentve. 2140